

KÖVETELMÉNYRENDSZER

Orvosi terminológia

Semmelweis Egyetem, Általános Orvostudományi Kar A gesztorintézet (és az esetleges közreműködő intézetek) megnevezése: Szaknyelvi Intézet			
A tárgy neve: Orvosi terminológia Angol nyelven¹: Medical Terminology Német nyelven¹: Medizinische Terminologie Kreditértéke: 2 Teljes óraszám: előadás: gyakorlat: <u>szeminárium:</u> 28 Tantárgy típusa: <u>kötelező</u> kötelezően választható szabadon választható			
Tanév: 2022/2023 I. félév			
Tantárgy kódja²: AOKNYE671_1M			
Tantárgyfelelős neve: Dr. Fogarasi Katalin Munkahely, telefonos elérhetősége: Szaknyelvi Intézet +36-20-670-1330 Beosztása: Igazgató Habilitációjának kelte és száma:			
A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvoscépzés kurikulumában: Az orvosi terminológia gyakorlatközpontú oktatásának célja, hogy a hallgató készségszinten elsajátítsa, felismerje és használja az orvosi szakma gyakorlásához nélkülözhetetlen szakkifejezéseket és nevezéktant. A tananyag elrendezését a funkcionális szemlélet vezérli. Minden anyagrész az orvosi szakszókincs különböző tartományainak és az orvosi dokumentáció típusainak egy-egy nyelvi jellegzetességét járja körül. A szaknyelvi ismeretek és a leckékben szereplő feladatok az orvosi terminológia 3 fő területének, a többszavas anatómiai kifejezések, a latin-görög klinikai és kórbonctani diagnózisok és az orvosi vények összeállításának az elsajátítását szolgálják autentikus szemléltetőanyagok felhasználásával. Főbb tartalmi csomópontok: - a hatékony orvos-orvos és orvos-beteg kommunikáció terminológiai alapjai és a szakkifejezések tudatos használata - az anatómiai nevezéktan jellegzetességei: a hallgatók által aktuálisan tanult mozgásszervi anatómiai nevek feldolgozása, a különböző szerkezetek és egyeztetési szabályok felismerése - egyszerű klinikai és patológiai kifejezések, diagnózisok, eljárások értelmezése, helyes használata - a terminológia megjelenése a különböző orvosi dokumentumtípusokban - a receptírás formai követelményei			
A tárgy oktatásának helye (előadóterem, szemináriumi helyiség, stb. címe): Szaknyelvi Intézet, 1094. Ferenc tér 15.			
A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi: A kurzus elvégzése után a hallgató - ismeri az orvosi szaknyelv, terminológia és nomenklatura fogalmát és megjelenési szintjeit			

- ismeri az orvosi műfajok szaknyelvi igényét
- ismeri a különböző szakterületek nevezéktanainak megbízható forrásait
- ismeri a szakszókincs latin nyelvi struktúráját és magyar jelentését
- ismeri a szaknyelvi kifejezések igényes, félreérthetetlen megfogalmazását
- képes az orvosi szaknyelv értő befogadására
- képes anatómiai neveket értelmezni és helyesen használni
- képes egyszerűbb klinikai és kórbonctani diagnózist latin nyelven megadni
- képes gyári és egyszerűbb magisztrális készítményhez orvosi vényt összeállítani

A tantárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek): -

A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja:

A legkisebb hallgatói létszám: 7

A legmagasabb hallgató létszám: 20

A hallgatók kiválasztása Neptunban történő regisztráció alapján történik.

A kurzusra történő jelentkezés módja: a Neptun-rendszeren keresztül

A tárgy részletes tematikája³:

1. hét:

szaknyelvi kompetencia: a hatékony orvos–orvos és orvos–beteg kommunikáció ismérvei, megkülönböztetése, valamint a szaknyelv latin elemeinek tudatosítása

anatómiai terminológia: az emberi test síkjai és irányai, a test fő részei, testtájak

szókincs: alapvető csonttani kifejezések, térbeli elhelyezkedést és alaki hasonlóságot kifejező szókapcsolatok

nyelvi ismeretek: kiejtés, minőségjelzős szószerkezetek az anatómiai nevekben (a latin főnév és melléknév alanyesetű egyeztetése)

2. hét:

szaknyelvi kompetencia: az anatómiai struktúrák rész–egész kapcsolatainak megértése

anatómiai terminológia: a felső végtag csontjainak terminológiája

szókincs: a felső végtag csontjai, a csontfelszínt alkotó képletek megnevezése, a valamihez tartozást kifejező szókapcsolatok

nyelvi ismeretek: birtokos szerkezet az anatómiai nevekben (a latin főnév birtokos esete)

3. hét:

szaknyelvi kompetencia: összetett anatómiai nevek megértése és használata mozgásszervi diagnózisokban

anatómiai terminológia: a felső végtag összeköttetései, ízületeinek terminológiája

szókincs: több tagú anatómiai nevek, a leggyakoribb mozgásszervi elváltozások

nyelvi ismeretek: minőségjelzős és számnévi jelzős birtokos szerkezetek az anatómiai nevekben és diagnózisokban (a latin melléknév birtokos esete)

4. hét:

szaknyelvi kompetencia: a többes számú anatómiai nevek szerkezetének megértése

anatómiai terminológia: a felső végtag izmainak terminológiája

szókincs: alaki hasonlóságot, méretet és funkciót kifejező szókapcsolatok

nyelvi ismeretek: tipikus végű főnevek, többes szám az anatómiai nevekben (a latin főnév és melléknév többes számú alanyesete)

5. hét:

szaknyelvi kompetencia: a többes számú anatómiai nevek használatának megértése diagnózisokban

anatómiai terminológia: a felső végtag ereinek és idegeinek terminológiája

szókincs: a gyakori mozgásszervi klinikai diagnózisok kifejezései

nyelvi ismeretek: többes számú birtokos szerkezetek az anatómiai nevekben és a diagnózisokban (a latin főnév és melléknév többes számú birtokos esete)

6. hét: 1. írásbeli számonkérés

szaknyelvi kompetencia: anatómiai nevek használata a klinikai szaknyelvben, alapvető elváltozások és ezek lokalizációja a diagnózisokban

anatómiai terminológia: a törzs csontjai és izmai, a has-, nyak-, hát- és tarkóizomzat terminológiája

szókincs: a gyakori mozgásszervi klinikai diagnózisok kifejezései

nyelvi ismeretek: állapotot és okságot kifejező szószerkezetek a diagnózisokban (előjárósók acc.-szal)

7. hét:

szaknyelvi kompetencia: orvosi dokumentumtípusok felépítésének megismerése

anatómiai terminológia: a medence izmai, erei, idegeinek terminológiája

szókincs: mozgásszervi diagnózisok ambuláns lapokon, látleleteken, zárójelentésekben, műszeres vizsgálati leleteken és kórboncolási jegyzőkönyvekben

nyelvi ismeretek: állapotot és okságot kifejező szószerkezetek az orvosi dokumentumokban (előjárósók acc.-szal)

8. hét:

szaknyelvi kompetencia: az orvosi vény szerkezetének megismerése és gyári készítmény rendelése

anatómiai terminológia: az alsó végtag csontjai és összeköttetéseinek terminológiája

szókincs: csomagolóanyagok, kiszerezések

nyelvi ismeretek: az orvosi vény utasításai (felszólítások a latinban)

9. hét:

szaknyelvi kompetencia: magisztrális készítmény rendelése

anatómiai terminológia: az alsó végtag izmai, erei, idegeinek terminológiája

szókincs: gyógyszerformák, mértékegységek, javallatok

nyelvi ismeretek: az orvosi vény mennyiségi kifejezései (latin számnevek)

10. hét:

szaknyelvi kompetencia: következményes elváltozások megfogalmazása diagnózisokban, lokalizáció kifejezése képalkotó vizsgálati leletekben

anatómiai terminológia: a csontos koponya terminológiája

szókincs: a koponyát–fejet és a mozgásszerveket érintő vizsgálati leletek diagnózisai

nyelvi ismeretek: lokalizációt kifejező szerkezetek a diagnózisokban (előjárósók abl.-szal)

11. hét:

szaknyelvi kompetencia: alapvető fejlődéstani és a főbb szervrendszereket érintő diagnózisok megértése

anatómiai terminológia: a belső és külső koponyaalap terminológiája

szókincs: testrészek, főbb szervrendszerek megnevezései, a patológiában elforduló gyakori elváltozások szókincse

nyelvi ismeretek: lokalizációt kifejező szerkezetek a diagnózisokban (előjárósók abl.-szal), nem tipikus végű megnevezések az anatómiában

12. hét:

szaknyelvi kompetencia: az elhelyezkedés, lefutás és alaki hasonlóság elemzése komplex anatómiai struktúrákban és ezek használata a klinikai terminológiában

anatómiai terminológia: az arckoponya és a rágóizület terminológiája

szókincs: testrészek, főbb szervrendszerek megnevezései, a patológiában elforduló gyakori elváltozások szókincse

nyelvi ismeretek: a nyelvi ismeretek szintetizálása

13. hét:

2. írásbeli számonkérés

14. hét:

kurzuszárás: értékelés, javítás, jegybeírás

Az egyes csoportok képességétől, igényeitől és a tananyag aktualizálástól, fejlesztésétől függően kisebb változások a félév menetében elképzelhetők. Ezek azonban nem érintik a félév folyamán elvégzendő anyag témáját és mennyiségét.

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései:-

A tantárgy sikeres elvégzéséhez szükséges speciális tanulmányi munka⁴: -
A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége: Legfeljebb 3 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az adott tanítási héten egy másik ÁOK-s csoport orvosi terminológia óráján való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását (legfeljebb egy alkalommal); az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást. A megengedettnél több hiányzás esetén orvosi igazolás szükséges a tartós betegségről vagy kórházi kezelésről.
A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban⁵: Zárthelyi dolgozatok: 6., 13. hét Téma: az elvégzett tananyag Pótlás és javítás: órán kívüli időpontban, illetve a 14. héten
A félév aláírásának követelményei: Legfeljebb 3 hiányzás megengedett; ennél több hiányzás esetén a hallgató az adott tanítási héten egy másik ÁOK-s csoport orvosi terminológia óráján való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását; az a hallgató, aki a gyakorlati órák több, mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást; aktív részvétel az órákon; a zárthelyi dolgozatok megírása.
A vizsga típusa: gyakorlati jegy
Vizsgakövetelmények⁶: -
Az osztályzat kialakításának módja és típusa⁷: A félév végi osztályzat kialakításában a két dolgozat eredménye a meghatározó, melyet az órai munka módosíthat. A dolgozatok összpontszámának értékelése: 0–49% = elégtelen (1) 50–60% = elégséges (2) 61–75% = közepes (3) 76–89% = jó (4) 90–100% = jeles (5)
A vizsgára történő jelentkezés módja: -
A vizsga megisméltésének lehetőségei: -
A tananyag elsajátításához felhasználható nyomtatott, elektronikus és online jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom (online anyag esetén html cím): <i>Tananyag:</i> Az orvosi terminológia latin alapjai. Kézirat. Orvostanhallgatók számára. Összeállította: Barta Andrea–Varga Éva Katalin. Budapest. <i>Segédkönyvek:</i> Donáth Tibor (szerk.): Anatómia szótár - Lexicon Anatomiae - Anatomical dictionary - Anatomisches Wörterbuch. Budapest, Semmelweis Kiadó. Paulsen F. - Waschke J.: Sobotta Az ember anatómiájának atlasza I-III. kötet. Budapest, Medicina Kiadó. Gaál Tamás (szerk.): Formulae Normales VII. - Szabványos vényminták. Budapest, Melánia Kiadó, 2003. A betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák nemzetközi statisztikai osztályozása: BNO-10, Tizedik revízió. Budapest, Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet, 1995. Brencsán orvosi szótár. Szerk.: Krúdy Erzsébet. Budapest, 2002 ³ , Medicina Könyvkiadó Rt. Belák Erzsébet: Lingua Latina medicinalis. Budapest, 2007 ² , Semmelweis Kiadó. Belák Erzsébet: Orvosi terminológia. Budapest, 2005, Semmelweis Kiadó.
A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:
A gesztorintézet igazgatójának aláírása:
Beadás dátuma: 2019. június 04.

OKB véleménye:

Dékáni hivatal megjegyzése:

Dékán aláírása:

¹ Csak abban az esetben kell megadni, ha a tárgy az adott nyelven is meghirdetésre kerül.

² Dékáni Hivatal tölti ki, jóváhagyást követően.

³ Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni, az előadók és a gyakorlati oktatók nevének feltüntetésével. Mellékletben nem csatolható!

⁴ Pl. terepgyakorlat, kórlapelemzés, felmérés készítése, stb.

⁵ Pl. házi feladat, beszámoló, zárthelyi stb. témaköre és időpontja, pótlásuk és javításuk lehetősége.

⁶ Elméleti vizsga esetén kérjük a tételsor megadását, gyakorlati vizsga esetén a vizsgáztatás témakörét és módját .

⁷ Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja. Az évközi számonkérések eredményeink beszámítási módja.